

Evropsko gospodarstvo, tudi Slovenija, z nekaj več zagona

V Bruslju kljub težkemu okolju, grožečemu protekcionizmu in geopolitičnim tveganjem napovedujejo močnejšo rast BDP. EU je pripravljena na Trumpove carine.

Težave Volkswagna in celotne nemške avtomobilske industrije so med simboli strukturne krize v EU. FOTO: Ronny Hartman/AFP

Delo, [Peter Žerjavič](#), 15. 11. 2024

Po podaljšanem obdobju stagnacije se gospodarstvo EU vrača k zmerni rasti, proces zmanjševanja inflacije pa se nadaljuje, je glavno sporočilo jesenske napovedi evropske komisije. V primerjavi s pomladjo so napovedi rahlo znižali. Tudi v Sloveniji se bo rast okrepila, predvsem v prihodnjih dveh letih. Napoved za letošnje leto pa so z 2,2 odstotka spomladi močno znižali na 1,4 odstotka.

Napoved gospodarske rasti za letošnje leto v območju z evrom z 0,8 odstotka ostaja enaka kot spomladanska, za EU pa so jo znižali z 1,0 na 0,9 odstotka. Prihodnje leto naj bi se rast v območju z evrom pospešila na 1,3 odstotka, v celotni EU pa na 1,5 odstotka. Spomladi sta napovedi znašali 1,4 in 1,6 odstotka. Nemčija naj bi se po letošnjem 0,1-odstotnem padcu prihodnje leto vrnila k rasti v višini 0,7 odstotka.

Majhna potrošnja

Gospodarsko rast v drugem in tretjem četrtletju opisujejo kot enakomerno in umirjeno. Rast zaposlenosti in okrevanje realnih plač sta še naprej podpirala razpoložljive dohodke, vendar pa je bila potrošnja gospodinjstev omejena, ugotavljajo bruseljski analitiki.

Še vedno visoki življenjski stroški in povečana negotovost po večkratni izpostavljenosti skrajnim šokom, ki so se jim pridružile še finančne spodbude za varčevanje v kontekstu višjih obrestnih mer, so vodili gospodinjstva, da privarčujejo večji delež svojih dohodkov.

MAIN ECONOMIC INDICATORS 2016-2026

(a) Real Gross Domestic Product (% change)

	5-year average	Autumn 2024 forecast					
	2016-20	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Belgium	0.4	6.2	4.2	1.3	1.1	1.2	1.5
Germany	0.6	3.7	1.4	-0.3	-0.1	0.7	1.3
Estonia	2.7	7.2	0.1	-3.0	-1.0	1.1	2.6
Ireland	6.2	16.3	8.6	-5.5	-0.5	4.0	3.6
Greece	-0.7	8.7	5.7	2.3	2.1	2.3	2.2
Spain	-0.2	6.7	6.2	2.7	3.0	2.3	2.1
France	-0.2	6.9	2.6	0.9	1.1	0.8	1.4
Croatia	0.9	12.6	7.3	3.3	3.6	3.3	2.9
Italy	-1.0	8.9	4.7	0.7	0.7	1.0	1.2
Cyprus	4.3	11.4	7.4	2.6	3.6	2.8	2.5
Latvia	1.5	6.9	1.8	1.7	0.0	1.0	2.1
Lithuania	3.4	6.4	2.5	0.3	2.2	3.0	3.0
Luxembourg	1.9	7.2	1.4	-1.1	1.2	2.3	2.2
Malta	5.0	13.5	4.1	7.5	5.0	4.3	4.3
Netherlands	1.2	6.3	5.0	0.1	0.8	1.6	1.5
Austria	0.5	4.8	5.3	-1.0	-0.6	1.0	1.4
Portugal	0.6	5.6	7.0	2.5	1.7	1.9	2.1
Slovenia	2.4	8.4	2.7	2.1	1.4	2.5	2.6
Slovakia	1.7	5.7	0.4	1.4	2.2	2.3	2.5
Finland	1.2	2.7	1.5	-1.2	-0.3	1.5	1.6
Euro area (20)	0.4	6.3	3.5	0.4	0.8	1.3	1.6
Bulgaria	1.8	7.8	4.0	1.9	2.4	2.9	3.0
Czechia	1.8	4.0	2.8	-0.1	1.0	2.4	2.7
Denmark	1.6	7.4	1.5	2.5	2.4	2.5	1.8
Hungary	2.6	7.1	4.3	-0.9	0.6	1.8	3.1
Poland	3.4	6.9	5.3	0.1	3.0	3.6	3.1
Romania	3.5	5.5	4.0	2.4	1.4	2.5	2.9
Sweden	1.3	5.9	1.5	-0.3	0.3	1.8	2.6
EU	0.6	6.3	3.5	0.4	0.9	1.5	1.8

Bo pa se potrošnja krepila z nižjimi obrestmi in večjo kupno močjo. Po ocenah evropske komisije v analiziranem obdobju so razočarale tudi investicije. A v prihodnje naj bi se okrepilei z dobrimi rezultati podjetij in boljšimi posojilnimi pogoji. K naložbam naj bi prispevale tudi spodbude iz programa za okrevanje in odpornost.

Gentiloni: EU je pripravljena na Trumpove carine

Komisar za gospodarstvo **Paolo Gentiloni** je ocenil, da so v evropski komisiji pripravljeni, če bi se izvoljeni ameriški predsednik Donald Trump odločil za napovedane ukrepe. Med kampanjo je večkrat žugal z dodatnimi carinami, tudi za izdelke iz EU. Po Gentilonijevih besedah imajo trgovinski tokovi med EU in ZDA globalen pomen. V zadnjih petih letih so se

uspešno lotili trgovinskih trenj, denimo glede jekla ali v zadevi Airbus/Boeing, je dodal. Tudi z novo administracijo v Washingtonu se bodo angažirali »v duhu velikega sodelovanja«, bodo pa branili gospodarstvo EU, ki je odprto za trgovino. »To je realnost in nujnost za EU,« je dejal Gentiloni.

Tveganja iz Rusije in Bližnjega vzhoda

Med tveganji navajajo nadaljevanje ruske vojne in intenziviranje vojne na Bližnjem vzhodu, ki povečujeta geopolitična tveganja in tveganja za energetska varnost. Na EU kot odprto gospodarstvo bi še posebej vplivali protekcionistični ukrepi trgovinskih partnerjev.

Inflacija v evru naj bi letos znašala le še 2,4, prihodnje leto pa 2,1 odstotka.

Izvršni podpredsednik evropske komisije za gospodarstvo poziva k ukrepom za večjo konkurenčnost. FOTO: Francisco Seco/Pool via Reuters

»Glede na današnje velike geopolitične negotovosti in številna tveganja si ne moremo privoščiti samozadovoljstva. Lotiti se moramo dolgotrajnih strukturnih izzivov, povečati produktivnost in poskrbeti, da bo širše gospodarstvo EU ostalo globalno konkurenčno,« je ocenil izvršni podpredsednik evropske komisije **Valdis Dombrovskis**.

Sloveniji se obeta robustna rast

V Sloveniji po okrepljeni, a zmerni rasti v drugi polovici letošnjega leta pričakujejo robustno rast v prihodnjih dveh letih, 2,5 in 2,6 odstotka. Zasebna poraba naj bi se povečevala, podpirala pa jo bosta rast zaposlenosti in zviševanje realnih plač. Investicije bodo krepili ukrepi iz načrta za okrevanje in kohezijski projekti. Tudi vlaganja v opremo in stroje se bodo okrepila z boljšimi pogoji financiranja in močnim izvoznim povpraševanjem, ocenjuje evropska komisija.

Sloveniji pa napovedujejo zvišanje inflacije z 2,1 letos na 3,2 odstotka prihodnje leto. To še povezujejo z višjimi računi za elektriko zaradi vpeljave dajatev, zamrznjenih med energetska krizo, in zviševanja omrežnine. Tudi fiskalna konsolidacija se bo po napovedih Bruslja nadaljevala. K temu so letos pripomogla začasna zvišanja davkov za financiranje obnove po poplavih, denimo za banke in podjetja. Primanjkljaj naj bi se prihodnje leto znižal na 2,1 odstotka BDP tudi z novim prispevkom za dolgotrajno oskrbo in višjimi prihodki od izpustov CO₂.